

Brüssel, 27. november 2018
(OR. en)

14597/18

LIMITE

ASILE 81
ASIM 149
CSC 336
EURODAC 27
ENFOPOL 575
RELEX 993
CODEC 2086

Institutsioonidevahelised

dokumendid:
2016/0131(COD)
2016/0132(COD)
2016/0133(COD)
2016/0222(COD)
2016/0223(COD)
2016/0224(COD)
2016/0225(COD)

MÄRKUS

Saatja: Eesistujariik

Saaja: Alaliste esindajate komitee / nõukogu

Komisjoni dok nr: 11318/1/16 REV 1 ASILE 28 CODEC 1078
11316/16 ASILE 26 CODEC 1076 + ADD 1
11317/16 ASILE 27 CODEC 1077 + ADD 1 + ADD 2
8765/1/16 REV 1 ASILE 13 EURODAC 3 ENFOPOL 132 CODEC 630
12112/18 ASILE 59 CSC 253 CODEC 1459
11313/16 ASIM 107 RELEX 650 COMIX 534 CODEC 1073

Teema: Euroopa ühise varjupaigasüsteemi ja ümberasustamise reformimine

a) Dublinimäärus. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest (uuesti sõnastatud) (esimene lugemine)

b) Vastuvõtutingimuste direktiiv. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega sätestatakse rahvusvahelise kaitse taotlejate vastuvõtu nõuded (uuesti sõnastatud) (esimene lugemine)

c) Miinimumnõuete määrus. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb nõudeid, millele kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad vastama, et kvalifitseeruda rahvusvahelise kaitse saajaks, ning nõudeid pagulaste või täiendava kaitse saamise kriteeriumidele vastavate isikute ühetaolisele seisundile ja antava kaitse sisule ning millega muudetakse nõukogu 25. novembri 2003. aasta direktiivi 2003/109/EÜ pikaajalistest elanikest kolmandate riikide kodanike staatuse kohta (esimene lugemine)

d) Varjupaigamenetluse määrus. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse rahvusvahelise kaitse ühine menetlus liidus ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2013/32/EL (esimene lugemine)

e) Eurodaci määrus. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse sõrmejälgede võrdlemise Eurodac-süsteem [määruse (EL) nr 604/2013 (millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest)] tõhusaks kohaldamiseks ja ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute tuvastamiseks ning mis käsitleb liikmesriikide õiguskaitseasutuste ja Europolit taotlusi sõrmejälgede andmete võrdlemiseks Eurodac-süsteemi andmetega õiguskaitse eesmärgil (uuesti sõnastatud)

f) ELi Varjupaigaameti määrus. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse Euroopa Liidu Varjupaigaameti ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 439/2010 (esimene lugemine)

g) Ümberasustamisraamistiku määrus. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse liidu ümberasustamisraamistik ja muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 516/2014 (esimene lugemine)

= Eduaruanne

I. SISSEJUHATUS

1. Komisjon esitas 4. mail ja 13. juulil 2016 seitse seadusandlikku ettepanekut Euroopa ühise varjupaigasüsteemi reformimiseks. Sellesse paketti kuuluvad uuesti sõnastatud Dublini ja Eurodaci määrus, Euroopa Liidu Varjupaigaameti loomist käsitleva määruse ettepanek, ELis rahvusvahelise kaitse ühise menetluse loomist käsitleva määruse ettepanek, miinimumnõuete määruse ettepanek, uuesti sõnastatud vastuvõtutingimuste direktiiv ning määruse ettepanek, millega luuakse liidu ümberasustamisraamistik.
2. Euroopa Ülemkogu rõhutas 28.–29.juuni 2018. aasta kohtumisel, et on vaja leida kiire lahendus kogu paketi puhul, ning palus nõukogul jätkata tööd eesmärgiga see võimalikult kiiresti lõpule viia, avaldades samal ajal heameelt eesistujariik Bulgaaria ja eelmiste eesistujariikide väsimatute jõupingutuste üle. Euroopa Ülemkogu hindas oma 18. oktoobri 2018. aasta kohtumisel juuni järelduste rakendamise seisu ning kutsus üles jätkama tööd selle kõigis aspektides osana rände suhtes võetavast terviklikust lähenemisviisist. Euroopa Ülemkogu julgustas nõukogu eesistujariiki jätkama tööd, eesmärgiga viia Euroopa ühise varjupaigasüsteemi reform lõpule võimalikult kiiresti. Käesolev eduaruanne tugineb eelmisele aruandele, mis esitati nõukogule 11.–12. oktoobril 2018 ning mis on esitatud dokumendis 12826/18.

II. EUROOPA ÜHIST VARJUPAIGASÜSTEEMI KÄSITLEVATE EELNÕUDE **MENETLEMISE SEIS**

A. DUBLINI MÄÄRUS

3. Euroopa Ülemkogu tõi 2018. aasta juunis toimunud kohtumisel, et Dublini määruse osas tuleb saavutada konsensus, et reformida seda vastutuse ja solidaarsuse tasakaalu alusel, võttes arvesse otsingu- ja päästeoperatsioonide tulemusena maabunud inimesi.
4. Eesistujariik Austria on jätkanud võimalike lahenduste otsimist, et saavutada üldine tasakaal solidaarsuse ja vastutuse vahel. Selleks peeti kõikide liikmesriikidega suvel kahepoolsed kohtumised, kus kaaluti alternatiivseid lahendusi uues üldises kontekstis, sealhulgas võimalikke viise võtta arvesse inimeste maabumise elementi. Kahepoolsetel läbirääkimistel uuriti samuti, kas Euroopa Ülemkogu osutatud terviklik lähenemisviis võiks hõlmata solidaarsust eri vormides, mis tehakse surve all olevale liikmesriigile kättesaadavaks ja millesse iga liikmesriik oleks kohustatud panustama. Töö jätkamiseks Euroopa Ülemkogu 2018. aasta juunikuu järeldustega korraldati 22. novembril eesistujariigi sõprade rühma vormis SCIFA koosolek. Sellel koosolekul arutati laiemat solidaarsuse käsitlust, samuti uuriti alternatiivseid lahendusi.

B. VASTUVÕTUTINGIMUSTE DIREKTIIV

5. COREPERi 29. novembri 2017. aasta koosolekul sai eesistujariik Eesti laialdase toetusega volitused alustada Euroopa Parlamendiga läbirääkimisi uuesti sõnastatud vastuvõtutingimuste direktiivi üle. Kaheksandal kolmepoolsel kohtumisel, mis toimus 14. juunil 2018, jõudsid Euroopa Parlamendi raportöör ja sel ajal eesistujariigiks olnud Bulgaaria esialgsele kokkuleppele. Esialgse kokkuleppe tekst esitati COREPERile 20. juunil toimunud kohtumisel, kuid ei saanud delegatsioonidelt vajalikku toetust. Eesistujariik korraldas kõigi delegatsioonidega juulis kahepoolseid kohtumisi ning sellest lähtuvalt ja eesmärgiga käsitleda peamisi lahendamata küsimusi, esitas esialgsesse kokkuleppesse tehtavad võimalikud muudatused nõunikele läbivaatamiseks.
6. JSK nõunike 8. novembri koosolekul kinnitas enamik delegatsioone oma toetust esialgsesse kokkuleppesse eesistujariigi poolt tehtud läbivaadatud kompromissmuudatusettepanekutele¹, mis seejärel esitati 21. novembril 2018 COREPERile heakskiitmiseks, pidades silmas läbirääkimiste võimalikku jätkamist Euroopa Parlamendiga, kuid eesistujariik leidis, et arutelu tuleks jätkata tehnilisel tasandil.

¹ 13699/18.

C. MIINIMUMNÕUETE MÄÄRUS

7. Läbirääkimised Euroopa Parlamendiga miinimumnõuete määruse üle algasid 2017. aasta septembris. Eesistujariik Bulgaaria saavutas Euroopa Parlamendiga esialgse kokkuleppe 14. juunil 2018 kaheksandal kolmepoolsel kohtumisel. Esialgse kokkuleppe tekst esitati COREPERile 19. juunil 2018, kuid see ei saanud delegatsioonidelt vajalikku toetust. Eesistujariik pidas juulis kahepoolseid kohtumisi nende liikmesriikidega, kes tõstatasid küsimusi seoses esialgse kokkuleppega. Hiljem on tehnilisel tasandil arutatud uusi sihipäraseid kompromissettepanekuid teatavate sätete muutmiseks. Need esitati Euroopa Parlamendile 26. septembri kolmepoolsel kohtumisel. Sellel kolmepoolsel kohtumisel teatas Euroopa Parlament eesistujariigile, et pidades silmas juunis toimunud kolmepoolsel kohtumisel saavutatud esialgset kokkulepet, toetab ta põhimõtteliselt seal saavutatud kokkulepet ega kavatse praegu läbirääkimisi jätkata. Kõnealused kompromissettepanekud esitati 21. novembril 2018 COREPERile heakskiitmiseks, pidades silmas läbirääkimiste võimalikku jätkamist Euroopa Parlamendiga, kuid eesistujariik leidis, et arutelu tuleks jätkata tehnilisel tasandil.

D. VARJUPAIGAMENETLUSE MÄÄRUS

8. Eesistujariik jätkas varjupaigamenetluse määruse läbivaatamist JSK nõunike tasandil juulis, septembris, oktoobris ja novembris eesmärgiga leppida kokku nõukogu seisukoht. Kuigi enamik sätteid vajavad veel ainult peenhäälestamist, esineb veel üks lahendamata küsimus, milles on keeruline kokkuleppele jõuda, nimelt piirimenetlus (kas kohustuslikku või vabatahtlikku laadi). Lisaks on vaja koordineerida arutelusid kõnelustega seotud valdkondades, nagu tagasisaatmisdirektiiv.

E. EURODACI MÄÄRUS

9. Tuginedes COREPERi 15. juuni 2017. aasta koosolekul kokku lepitud pikendatud volitustele ja 30. mail 2017 kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonis toimunud hääletusele, algasid 2017. aasta septembris institutsioonidevahelised läbirääkimised uuesti sõnastatud Eurodaci määruse üle. COREPER pikendas 14. veebruaril 2018 nõukogu volitusi pidada läbirääkimisi Eurodaci määruse üle, et hõlmata ka ümberasustamise küsimus. Eesti eesistumisperioodil toimus neli kolmepoolset kohtumist ja Bulgaaria eesistumise ajal kaks. 19. juunil toimunud kolmepoolisel kohtumisel suutsid eesistujariik Bulgaaria ja raportöör leppida kokku enamikus lahendamata küsimustes seoses kolmandatele riikidele tagasisaatmise eesmärgil andmete edastamisega ja alaealistelt biomeetriliste andmete võtmisega. Siiski ei ole eesistujariik võtnud lõplikku seisukohta varjupaigataotlejate puhul kehtiva andmete säilitamise aja kohta, oodates rohkem selgust Dublini määruses sätestatud ühe kindla liikmesriigi vastutuse kestuse küsimuses. Samal kolmepoolisel kohtumisel toimus esimene arutelu ümberasustatud isikute andmeid käsitlevate sätete üle. Raportöör nõustus kaaluma nõukogu lähenemisviisi selles küsimuses. Kooskõlas kolmepoolisel kohtumisel kokkulepituga jätkab eesistujariik Austria tööd tehnilisel tasandil Eurodaci määruses sisalduvate ümberasustamisega seotud sätetega. Toimunud on mitmed tehnilised kohtumised ja on tehtud märkimisväärseid edusamme nende sätete käsitlemisel.

F. EUROOPA LIIDU VARJUPAIGAAMETI MÄÄRUS

10. Pärast seda, kui nõukogu oli 20. detsembril 2016 osalises üldises lähenemisviisis kokku leppinud, alustas eesistujariik Malta 2017. aasta jaanuaris läbirääkimisi Euroopa Parlamendiga. Arvukate tehniliste koosolekute ja kolmepoolsete kohtumiste tulemusena jõudis eesistujariik Malta 28. juuni kolmepoolisel kohtumisel teksti regulatiivosas esialgsele kokkuleppele. Eesistujariik Eesti jätkas tööd tehnilisel tasandil, et viia teksti põhjendused vastavusse ettepaneku põhiosaga, ning saavutas kõnealuses küsimuses Euroopa Parlamendiga kokkuleppe. Eesti eesistumise ajal viidi samuti lõpule varjupaigaekspertide reservnimekirja koostamine, millesse on nüüd kantud 500 eksperti. COREPER võttis 6. detsembril 2017 teadmiseks esialgse kokkuleppe, mis saavutati Euroopa Parlamendiga ettepaneku teksti suhtes, välja arvatud Euroopa ühise varjupaigasüsteemi teistele ettepanekutele viitav nurksulgudes esitatud tekst. Komisjon esitas 12. septembril 2018 Euroopa Liidu Varjupaigaameti määrmise kohta muudetud ettepaneku, mis tugineb 2017. aastal kaasseadusandjate poolt saavutatud esialgsele kokkuleppele. Lisaks tugineb muudetud ettepanek esialgsele kokkuleppele, mis käsitleb operatiiv- ja tehnilist abi, mis võimaldab ametil rahvusvahelise kaitse menetluse või selle osasid haldusetapis läbi viia, ilma et see piiraks riiklike pädevate asutuste pädevust võtta vastu otsuseid konkreetsete taotluste kohta. Muudatuste eesmärk on ka tagada täiendavus Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti ning tulevase Euroopa Liidu Varjupaigaameti vahel, eelkõige rändehalduse tugirühmade lähetamisel. Euroopa Liidu Varjupaigaameti muudetud ettepaneku esimene läbivaatamine varjupaiga töörühmas toimus Austria eesistumise ajal 25. septembril 2018 ning jätkus justiits- ja siseküsimuste nõunike tasandil 8. ja 26. oktoobril ning 19. novembril 2018. Selle tulemusena on enamik lahendamata küsimusi lahendatud ja eesistujariik loodab esitada teksti COREPERile heakskiitmiseks lähitulevikus.

G. ÜMBERASUSTAMISE MÄÄRUS

11. Volitused läbirääkimisteks ümberasustamise määruse üle Euroopa Parlamendiga võeti vastu 15. novembril 2017. Institutsioonidevahelised läbirääkimised algasid 2017. aasta detsembris ja 2018. aastal on Bulgaaria eesistumise ajal toimunud kuus kolmepoolset kohtumist, tänu millele on töö enamiku ettepaneku elementidega jõudsalt edenenud. Eesistujariik ja Euroopa Parlament saavutasid 13. juunil 2018 laiapõhjalise poliitilise kokkuleppe määruse peamiste elementide suhtes. Esialgse kokkuleppe tekst esitati COREPERile 20. juunil 2018, kuid see ei saanud delegatsioonidelt vajalikku toetust. Sellest tulenevalt pidas eesistujariik Austria kahepoolseid kohtumisi nende liikmesriikidega, kes ei saanud esialgset kokkulepet heaks kiita. Tuginedes nendele läbirääkimistele, esitati parlamendile uued kompromisettepanekud. Pärast esimest tehnilist kolmepoolset kohtumist teatas parlament mitteametlikult, et ta toetab praegu põhimõtteliselt juunis toimunud kolmepoolset kohtumisel saavutatud esialgset kokkulepet. JSK nõunikud arutasid 9. oktoobril 2018 võimalikke kompromissmuudatusettepanekuid, keskendudes kahepoolsetel kohtumistel liikmesriikide väljendatud peamistele mureküsimustele. Kõnealused kompromisettepanekud esitati 21. novembril 2018 COREPERile heakskiitmiseks, pidades silmas läbirääkimiste võimalikku jätkamist Euroopa Parlamendiga, kuid eesistujariik leidis, et arutelu tuleks jätkata tehnilisel tasandil.